

Nämndinitiativ om justering av socialnämndens delegationsordning

Förslag till beslut

Socialnämndens delegationsordning justeras så att yttrande till allmän domstol, åklagare eller Kriminalvården i brottmål enligt pkt A 7.20 ska delegeras till utskott i de fall misstanken rör brott med 6 års fängelse eller mer i straffskalan.

Bakgrund

Socialnämnden har en central roll i svenskt rätts- och socialväsende. Socialnämnden förekommer i 88 olika författningar, och många av dessa författningar ålägger socialnämnden att fatta viktiga beslut som har stor påverkan på den enskilde medborgaren: Socialtjänstlagen, Föräldrabalken, Ärvdabalken, LVU, LVM m.fl.

Gränsdragning mellan beslut på politisk- respektive tjänstemannanivå

Av nödvändighet måste en socialnämnd delegera merparten av dessa beslut till tjänstemannanivå. Grovt förenklat ligger ärenden som kan innebära tvångsåtgärder mot den enskilde, direkt genom beslut eller indirekt genom yttranden, på politisk nivå medan tillhandahållande av upplysningar, ärenden som innebär maktutövning utan tvångsåtgärder och ärenden av mer rutinartad karaktär är delegerat till tjänstemannanivå. Då socialnämndens maktutövning är en av de mest ingripande i samhället är det av vikt att sådan delegation sker med stor omsorg.

I linje med detta är i stort sett samtliga beslut som rör tvångsåtgärder mot enskilda delegerade till utskott, dvs. politisk nivå, i Huddinge kommun. Detsamma gäller för överklaganden, yttranden och begäran om inhibition i mål i förvaltningsrätten som rör sådana tvångsåtgärder (pkt A 7.18, 7.19 och 7.34 i socialnämndens delegationsordning).

Delegation av yttrande till allmän domstol, åklagare eller Kriminalvården i brottmål

Det åligger socialnämnden att lämna yttranden i brottmål enligt Lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL), 6 § lagen om särskild personutredning i brottmål samt Brottsbalken (BrB):

- Yttrande till åklagare innan åtal väcks mot barn (11 § LUL),
- Yttrande till allmän domstol med förslag till ungdomskontrakt eller vårdplan om *ungdomsvård* döms ut som påföljd (inte att förväxla med *sluten ungdomsvård*) (28 – 29 § LUL samt 32 kap BrB), samt
- Yttrande med förslag på åtgärder för återanpassning i samhället av den som döms för brott (6 § lagen om särskild personutredning i brottmål).

Förslaget till justering av pkt A 7.20 i delegationsordningen

Om en allmän domstol dömer ett barn till ungdomsvård så ska sådan vård ske enligt ett ungdomskontrakt eller en vårdplan. Rätten är inte bunden av det förslag som socialnämnden lämnar, men socialnämndens förslag har stor betydelse för rättens bedömning och rätten följer oftast socialnämndens förslag. Denna påföljd kallades tidigare ”*vård inom socialtjänsten*” och innebär i praktiken att den vårdplan som socialtjänsten föreslår blir den påföljd som döms ut om barnet döms till ungdomsvård.

En påföljd i form av *ungdomsvård* är en tvångsåtgärd på samma sätt som en tvångsåtgärd enligt SoL eller LVU. Ett yttrande till allmän domstol i brottmål enligt pkt 7.20 i delegationsordningen bör därför ligga på politisk nivå i likhet med yttranden till förvaltningsdomstol i ärenden som avser tvångsåtgärder enligt SoL, LVU och LVM enligt pkt 7.18, 7.19 och 7.34.

Graden av ingripande som en vårdplan eller ett vårdkontrakt innebär för den enskilde torde oftast, men inte alltid, stå i proportion till brottets allvarlighet. För att åstadkomma en balans mellan behovet av politisk insyn i ärenden som innebär ett stort ingripande i den unges liv å ena sidan och det praktiska behovet av delegation i ärenden som är frekvent förekommande å andra sidan föreslår vi att yttranden till allmän domstol delegeras till utskott när misstankarna rör brott med 6 års fängelse eller mer i straffskalan. Detta innefattar särskilt allvarliga brott som *mord, dråp, grov och synnerligen grov misshandel, människorov, mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse* (t.ex. sprängningar), *grovt narkotikabrott* samt *grovt vapenbrott*, men exkluderar exempelvis normalgraden av *misshandel, narkotikabrott* och *vapenbrott*.

Mats Österholm (M)

Per Johansson (L)

Cecilia Nordin (DP)

Malak Guirguis (KD)